

Äidinkieli ja kirjallisuus

Luokat 3-6

Tavoitteet	Sisällöt	Arviointi
<p>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä (S1 ja L1-2, L7) T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisen tarpeita ryhmäviestintätilanteissa (S1 ja L1-3, L7) T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla (S1 ja L1-2, L4, L7) T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa (S1 ja L1-4)</p> <p>Tekstien tulkitseminen T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan (S2 ja L1, L4-5) T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan (S2 ja L1-2, L4-5)</p>	<p>Äidinkielen oppiminen rakentuu kumulatiivisesti: uusien asioiden oppiminen edellyttää edellisten vuosiluokkien sisältöjen hallintaa ja usein kertaa- mista esim. tekijänoikeuksien ja yksityisyyden suo- jaaminen verkossa.</p> <p>S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</p> <p>3.-6. lk jokaisella vuosiluokalla</p> <ul style="list-style-type: none">- tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden ja- kamista sekä toisten kuuntelemista (keskittyvä, tarkka ja päättelevä kuunteleminen)- harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä- harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaiku- tusta erilaisissa viestintätilanteissa esim. tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti, esittää oma mie- lipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon- harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa- hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilais- ten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjalli-	<p>Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisproses- sia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumen- tointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelli- set taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.</p> <p>Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työs- kentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen. Omaehtoinen lukeminen on tärkeä tavoite, jota tuetaan ja arvioidaan suhteessa luku- ja kirjoitustaitoon.</p> <p>Äidinkielen ja kirjallisuuden sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunni- telmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritelles- sään osaamisen tasoja 6. vuosiluokan lukuvuosito- distusta varten opettaja käyttää valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppimisen edistymisen kan- nalta keskeisiä ovat äidinkielen ja kirjallisuuden eri</p>

<p>T7 (ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tietolähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin (S2 ja L1, L4-5) T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä (S2 ja L1, L4-5)</p>	<p>suuden käsittelyssä</p> <ul style="list-style-type: none"> - tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen - toteutetaan yksi oppilaiden vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojen kehittymistä edistävä projekti esim. runo, nukketeatteri, varjoteatteri, animaatio, vuoropuhelu, näytelmä, äänimaisema, eläytyvä kertominen (sadut, vitsit, arvoitukset, jännitystarinat), kuunnelma, uutislähetys <p>5. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - kertominen, selostaminen, asiointi - mielipiteen ilmaisu ja perustelu <p>6. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - suullinen esitys <p>S2 Tekstien tulkitseminen</p> <p>3.-6. lk jokaisella vuosiluokalla</p> <ul style="list-style-type: none"> - harjoitellaan erilaisten tekstien (kaunokirjallisuus, tietotekstit sekä kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien) sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen sopivia tekstinymmärtämisen taitoja - oman lukutaidon arviointi - harjoitellaan ja pohditaan sanojen, synonyymien, sanontojen, kielikuvien ja käsitteiden merkitysten ja hierarkioiden selittämistä ja vertailua - laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteitä erilaisia tekstejä tutkimalla 	<p>tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.</p> <p>Arviointiasteikko 3. luokka</p> <p>Tavoitteet on saavutettu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) erinomaisesti: Oppilaalla on erinomaiset tiedot ja taidot ja hän osaa soveltaa ja yhdistää niitä luovasti uusissa tilanteissa. hyvin 2) hyvin: Oppilaalla on hyvät perustiedot ja -taidot, ja hän osaa soveltaa niitä itsenäisesti 3) melko hyvin: Oppilaalla on melko hyvät perustiedot ja -taidot. 4) osittain: Oppilas harjoittelee perustietoja ja -taitoja. Hän tarvitsee tukea ja apua. 5) Tavoitteet saavuttamatta: Oppilas ei ole saavuttanut oppimiselle asetettuja tavoitteita. <p>Arviointiasteikko 4.-6. luokka</p> <p>10 Oppilas osaa yhdistää eri alojen tietoja ja taitoja luovasti uusissa tilanteissa. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet erinomaisesti. Lisäksi oppilas edistää rakentavasti koko ryhmän oppimista.</p> <p>9 Oppilas osaa yhdistää eri alojen tietoja ja taitoja luovasti uusissa tilanteissa. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet kiitettävästi.</p> <p>8 Oppilaalla on varmat perustiedot ja -taidot, ja hän osaa soveltaa niitä eri tilanteissa ja osaa verrata eri menetelmiä. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet hyvin.</p> <p>7 Oppilaalla on perustietoja ja -taitoja, ja hän osaa soveltaa niitä. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet tyydyttävästi.</p> <p>6 Oppilaalla on perustietoja ja -taitoja. Oppilas opettelee vielä niiden soveltamista, ja hän tarvit-</p>
---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - kuunnellaan ja luetaan yhteisesti ja itse valittuja tekstejä - etsitään tietoja eri lähteistä, laajennetaan tietämystä luetun avulla sekä harjoitellaan tekstien ja lähteiden luotettavuuden arviointia - luetun ymmärtämisen taitoja: ennakointi (päätelemät otsikosta, kuvasta, aiemmat tiedot aiheesta), lukemisen aikana (etsivä/silmäilevä lukeminen, sana/asiatarkka lukeminen, tekstin tutkiminen, muistiinpanojen tekeminen) ja lukemisen päätteeksi (tiivistäminen, syy-seuraussuhteet, arviointi, tekstien vertailu, näkemysten, arvojen ja asenteiden etsiminen tekstistä) <p>3. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - tavoitteena sujuva lukutaito: 80 sanaa minuutissa - luetun ymmärtämisen taitojen kehittäminen - tietotekstit: sisällysluettelo ja hakemisto - sanojen luokittelua merkityksen ja muodon perusteella: sanaluokista substantiivit, verbit ja adjektiivit <p>4. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - luetun ymmärtämisen taitojen kehittäminen - fiktio (kertomakirjallisuus, runot, näytelmät) ja fakta (käsitekartta) - runo (säe, säkeistö) - sanojen luokittelua merkityksen ja muodon perusteella: kaikki sanaluokat 	<p>see ohjausta ja tukea. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet osittain.</p> <p>5 Oppilaalla on puutteelliset perustiedot ja -taidot, ja hän tarvitsee jatkuvaa ohjausta ja tukea. Hän on saavuttanut oppimistavoitteet vain jossain määrin.</p> <p>4 Oppilas ei ole saavuttanut oppimistavoitteita.</p>
--	---	--

	<p>5. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - luetun ymmärtämisen taitojen kehittäminen - opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä - verbien persoonamuodot ja aikamuodot - yleiskieli ja puhekieli, murteet - Kalevala <p>S3 Tekstien tuottaminen</p> <p>3.-6. lk jokaisella vuosiluokalla</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta esim. sarjakuva, viesti; kirje, sähköposti ja postikortti, päiväkirja, kuvaus, kertomus, runo, uutinen, selostus, arvostelu, vuoropuhelu tai näytelmä ja tietoteksti - kielellisten valintojen pohtiminen erilaisissa kielenkäyttötilanteissa - Luokilla 3-5 kirjoittamisessa pääpaino on selkeässä ja sujuvassa käsialassa, jonka lisäksi kirjoitetaan näppäimistöllä. 6. luokalla harjoitellaan kymmen-sormijärjestelmä ja varmistetaan tekstinkäsittely-ohjelma käyttötaidot (fontit (tyyli, koko ja tehoste), tekstin asettelu paperille, rivin vaihto, kappalejako, jakaminen, oikolukuohjelmaan tutustuminen). - tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle 	
--	--	--

	<p>ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä</p> <ul style="list-style-type: none"> - harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin - kiinnitetään huomiota puhutun ja kirjoitetun kielen eroihin - harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista <p>3. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - äänteet: vokaalit ja konsonantit, äng-äänne, vierasperäiset kirjaimet, aakkostaminen, diftongi - yleisnimien ja erisnimien oikeinkirjoitus - yhdyssanat - virke - otsikointi - vuoropuhelun kirjoittaminen vuorosanaviivaa käyttäen - ohjaavat ja yksinkertaiset kantaottavat tekstit: esim. mainos <p>4. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhdyssanat: yhdysmerkki - opitaan tunnistamaan tekstistä päälause ja sivulause - prosessikirjoittaminen: oman tekstin suunnittelu, 	
--	---	--

	<p>muokkaaminen ja viimeistely</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilkku ja ja-sana luettelossa - lyhenteet <p>5. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja: muistiinpanojen tekeminen, tiivistäminen sekä lähteiden käyttöä ja merkintää - miten verkossa tulee toimia yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen - kappalejako - opitaan tunnistamaan tekstistä lauseen pääjäsenet - opetellaan alistus- ja rinnastuskonjuktioit - opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa - vuorosanojen merkintä lainausmerkeillä - oman tekstin suunnittelu, muokkaus, viimeistely, palautteen antaminen ja vastaanotto - loppusoinnallinen ja vapaamittainen runo <p>6. luokka</p> <ul style="list-style-type: none"> - kymmensormijärjestelmän harjoittelu - lainasanat - lähteiden luotettavuuden arviointia <p>S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen</p>	
--	--	--

	<p>3.-6. lk jokaisella vuosiluokalla</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä - tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttuun kielten piirteisiin - tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykyaikakulttuurissa - hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita - tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa - suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. - tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön: etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista - luetaan säännöllisesti kirjallisuutta yksin ja yhdessä (kokonaisteos) sekä itse valittua tai yhdessä sovittua (vähintään neljä kirjaa lukuvuodessa) esim. Opetushallituksen Lukudiplomien avulla sekä ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä. 	
--	--	--